

Betænkning

over

I. forslag til lov om søfartsuddannelse og

II. forslag til lov om Søfartens Fællesråd.

(Afgivet af udvalget den 1. marts 1967).

Udvalget har holdt 7 møder og herunder haft samråd med handelsministeren. Udvalget har endvidere aflagt besøg på Københavns Navigationsskole samt efter indbydelse fra Det Østasiatiske Kompagni A/S beset dette selskabs seneste nybygning M/S „Arosia“.

Udvalget har modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra: Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibsførerforening, Dansk Navigationslærerforening, Dansk Styrmandsforening, Maskinmestrenes Forening, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Søfyrbødernes Forbund og Arbejdsløshedskasse i Danmark, Sømændenes Forbund i Danmark og Sø-Restauratørernes Forbund i Danmark.

Ud over de 2 lovforslag, der hermed afgives betænkning over, har udvalget tillige behandlet det af handelsministeren samtidigt fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om skibes bemanning. Når udvalget ikke har set sig i stand til at afgive betænkning over samtlige 3 lovforslag på én gang, skyldes dette, at man fra flere af søfartsorganisationerne har modtaget så omfattende forslag til ændringer i de gældende og foreslåede bemanningslovsregler, at det ikke på indeværende tidspunkt har været praktisk muligt hverken at få de spørgsmål, man i denne forbindelse har været nødt til at stille handelsministeren, besvaret eller i det hele tage stilling til bemanningslovsforslaget.

Da det samtidig er udvalgets opfattelse, at gennemførelsen af de 2 lovforslag om henholdsvis søfartsuddannelse og Søfartens Fællesråd er af hastende karakter, har

handelsministeren efter aftale med udvalget stillet nedenstående ændringsforslag til forslaget til lov om søfartsuddannelse, hvoraf hovedparten alene er en konsekvens af, at kun de to nævnte forslag foreslås gennemført på nuværende tidspunkt. Om de enkelte ændringsforslags indhold henvises i øvrigt til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget fortsætter den påbegyndte behandling af forslaget til lov om ændringer i lov om skibes bemanning.

Ad I. forslag til lov om søfartsuddannelse.

Udvalget har drøftet, hvorvidt der skal opstilles særlige kvalifikationskrav for den nye stilling som direktør for søfartsuddannelsen. I denne forbindelse har handelsministeren oplyst, at den hidtidige stilling som navigationsdirektør indtil 1941 — bortset fra en konstitutionsperiode fra 1921-28 — har været beklædt af tidligere søofficerer. De to seneste indehavere af stillingen som navigationsdirektør, der er udnævnt henholdsvis 1941 og i 1956, har begge gennemgået den for navigationslærere krævede uddannelse og har i en årrække været ansat som navigationslærere. De pågældende har endvidere været formænd for navigationseksamenskommissionen, hvortil efter den dagældende lovgivning udkrævedes højere nautisk uddannelse.

I den nugældende lov om nautiske eksaminer er det ikke direkte foreskrevet, at navigationsdirektøren skal have uddannelse som navigatør, men dette følger indirekte af lovens § 11, hvori bestemmes,

at navigationsdirektøren er formand for eksamenskommissionen, og at samtlige medlemmer af denne skal have bestået skibsførereksamen.

Efter det foreliggende lovforslag er direktøren for søfartsuddannelsen ikke automatisk formand for eksamenskommissionen. Ministeren har endvidere anført, at stillingen som direktør for søfartsuddannelsen i første række bør være en administrativ stilling, der fremtidig skal omfatte samtlige under handelsministeriet hørende uddannelsesområder og således ikke alene omfatte uddannelsen af navigatører. Ministeren er imidlertid enig i, at en direktør, som forener administrativ dygtighed med nautisk uddannelse, ville være en naturlig mulighed.

Udvalget har endvidere drøftet et fremsat forslag om skærpelse af de krav, der i henhold til lovforslagets § 7, stk. 2, stilles til kvalifikationerne hos eksamenskommissionens medlemmer. Udvalget har herved været opmærksom på, at allerede lovforslagets bestemmelse om et mindstemål for sejlads som navigatør på 1 år indebærer en vis skærpelse, idet et sådant krav ikke stilles i den nugældende lov om nautiske eksaminer. Udvalget finder imidlertid det fremsatte forslag rimeligt og kan derfor tiltræde det af handelsministeren stillede *ændringsforslag nr. 1*, hvorefter mindstemålet for sejlads som navigatør forhøjes til 2 år.

Med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af uddannelsesrådets arbejde har handelsministeren over for udvalget givet udtryk for, at han ville finde det naturligt, at der under rådet nedsættes faste underudvalg til behandling af spørgsmål vedrørende de forskellige uddannelsesområder, herunder et fast underudvalg vedrørende uddannelse m. v. i skoleskibe.

Ministeren har endvidere udtalt, at der formentlig intet vil være til hinder for, at man i rådets forretningsorden optager bestemmelser, der muliggør, at faste underudvalg i et vist omfang kan afgive indstilling direkte til ministeren eller tilsynsmyndigheden.

Som anført foran har udvalget fundet det påkrævet, at visse bestemmelser fra bemandingslovsforslaget af tekniske grunde overføres til lovforslaget om søfartsuddannelse. Udvalget har i forbindelse hermed drøftet den foreslåede aldersgrænse på 25 år for udmønstring som hovmester, men har efter indhentede oplysninger om, hvilke regler der gælder på dette område i Norge og Sverige, ikke på nuværende tidspunkt ment at kunne tage stilling til, om der i lovgivningen bør fastsættes aldersbetingelser for hovmestre. Den foreslåede aldersbetingelse er derfor ikke medtaget i ændringsforslagene. Udvalget agter imidlertid at arbejde videre med dette spørgsmål.

Der er over for udvalget stillet forslag om, at lovforslagets § 20 om understøttelse til elever erstattes af en bestemmelse om, at eleverne oppebærer understøttelse efter tilsvarende regler som fastsat i lov nr. 194 af 18. maj 1960 om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.

Handelsministeren har i forbindelse hermed oplyst, at understøttelser til de mere langvarige uddannelsesformer vil kunne ydes gennem ungdommens uddannelsesfond, og at der for kortvarige uddannelser vil kunne søges tilvejebragt bevillinger til understøttelse efter lignende regler som i den nævnte lov.

Fra Søfyrbødernes Forbund har udvalget bl. a. modtaget forslag om, at uddannelsen af motormænd, der foregår på og i nær tilknytning til maskinmesterskolerne, som sorterer under undervisningsministeriet, henlægges under dette ministerium.

Vedrørende dette spørgsmål skal udvalget fremhæve, at det ligger uden for dets kompetence at afgøre, hvorvidt det nævnte uddannelsesområde bør henhøre under det ene eller det andet ministerium.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af handelsministeren foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om Søfartens Fællesråd.

Udvalget indstiller lovforslaget til *uændret vedtagelse*.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om søfartsuddannelse.

Af handelsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 7.

1) I stk. 2, 2. punktum, ændres „1 år“ til: „2 år“, og i samme stykke udgår sidste punktum.

2) Stk. 3 affattes således:

„Stk. 3. Handelsministeren kan i fornødent omfang beskikke censorer.“

Til § 8.

3) I stk. 1 affattes 2. punktum således:

„De pågældende skal endvidere opfylde de betingelser med hensyn til sejlads og uddannelse, som fastsættes af handelsministeren.“

Til § 13.

4) Ordene „og 5) aflæggelse af matrosprøve“ udgår.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

De foreslåede ændringer i § 7, stk. 2, har dels til formål at imødekomme fremsatte ønsker om, at medlemmerne af eksamenskommissionen skal have større praktisk erfaring som navigatører, dels at opnå en større fleksibilitet med hensyn til eksamenskommissionens sammensætning ved at stryge bestemmelsen om, at kun 2 af kommissionens medlemmer må være navigationslærere.

Til nr. 2.

Man har fundet det hensigtsmæssigt at forenkle affattelsen af lovforslagets regler om beskikkelse af censorer. Der er ikke herved tilsigtet nogen realitetsændring, og der kan derfor som censorer beskikkes såvel navigationslærere som andre navigatører, ligesom der i visse fag af ikke-nautisk karakter kan beskikkes særlige fagecensorer.

Til nr. 3.

Når de foreslåede ændringer i §§ 12 og 13 i lov om skibes bemanning, der nedsatte fartskravene til 36 måneder, ikke gennemføres samtidig med forslaget til lov om søfartsuddannelse, har man anset det for nødvendigt, at reglen i § 8, stk. 1, 2. punktum, erstattes af en bemyndigelse til handelsministeren til at fastsætte de betingelser med hensyn til sejlads og anden uddannelse, som må kræves til indstilling til de nautiske eksaminer, således at det vil være muligt at nedsætte kravene i forhold til de nugældende i bemandingsloven fastsatte sejladsbetingelser.

Til nr. 4.

Når forslaget om ændringer i lov om skibes bemanning, der bl. a. ville medføre en ophævelse af hjemmelen i § 24, stk. 2, til fastsættelse af regler for uddannelse af matroser, ikke gennemføres samtidig med

Til § 15.

5) Efter stk. 2 indsættes:

„Stk. 3. For at kunne udmønstre i forekrevne stillinger som kok eller hovmester kræves bevis som skibskok.

Stk. 4. Til erhvervelse af bevis som skibskok kræves:

a) at vedkommende

1) har gennemgået kursus for elementær uddannelse af kokkeelever og derefter har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 27 måneder, heraf mindst 12 måneder i søgående skibe, eller

2) har gennemgået en læretid i kokkefaget på mindst 33 måneder, heraf mindst 18 måneder i søgående skibe;

b) at han har bestået prøven for skibskokke;

c) at han er fyldt 19 år.

Stk. 5. Bevis som skibskok kan endvidere udstedes til personer, der har bestået kokkefagets svendep prøve og har gjort kabystjeneste i søgående skibe i mindst 12 måneder samt kan dokumentere færdighed i brødbagning.

Stk. 6. Handelsministeren fastsætter nærmere regler om udstedelse af bevis som skibskok og kan under særlige omstændigheder gøre undtagelse fra bestemmelserne i stk. 3 og 4.“

Til § 23.

6) I stk. 2, 2. punktum, indføjes efter ordene „lov nr. 231 af 7. juni 1952 om sømandsuddannelse“: „bortset fra lovens § 7“.

lovforslaget om søfartsuddannelse, bør den tilsvarende hjemmel i § 13, nr. 5, i sidstnævnte forslag udgå.

Til nr. 5.

Når forslaget om ændringer i lov om skibes bemanning ikke gennemføres samtidig med lovforslaget om søfartsuddannelse, må det anses for ønskeligt, at de i bemandingsforslaget under nr. 1 og 5 foreslåede regler om skibskokke og hovmestre søges gennemført samtidig med de i § 15 i forslaget om søfartsuddannelse indeholdte bestemmelser om uddannelse af kokke og hovmestre. Man foreslår derfor de pågældende bestemmelser i bemandingslovsforslaget overflyttet til § 15. Herved bliver det muligt at gennemføre de nye regler om erhvervelse af bevis som skibskok, der i forhold til den gældende lov nr. 196 af 16. maj 1950 om uddannelse af skibskokke dels betyder, at kravene med hensyn til læretid i land og om bord nedsættes, dels at de foreslåede kursus for elementær uddannelse af kokkeelever kan indgå i betingelserne for erhvervelse af bevis som skibskok.

Det forudsættes, at disse bestemmelser ved en senere gennemførelse af bemandingslovsforslaget tilbageføres til dette.

Til nr. 6.

Ændringsforslaget tilsigter at opretholde de gældende regler i § 7 i lov nr. 231 af 7. juni 1952 om vilkårene for første antagelse til dækstjeneste i skibe, når forslaget til ændrede regler herom i bemandingslovsforslagets nr. 6 vedrørende § 24, litra a, ikke gennemføres.

Peter Nielsen.

Jørgen Peder Hansen.

Poul Hansen.

Anker Jørgensen.

Waldemar Laursen.

Johan Nielsen.

Helge Nielsen,
formand.

Jens Peter Jensen.

Jens Frandsen.

Conrad Kofoed.

Henry Sørensen.

Hindkjær Pedersen.

Knud Bro.

Weikop.

Vivike.

Krog Hansen,
næstformand.

Hilmar Baunsgaard.